

Yrjö ja Börje

Jos suomalaisista kaksospojista toinen muuttaa Ruotsiin ja toinen jää Suomeen, muuttaja elää huomattavasti pitempään kuin kotiin jäänyt. Näin kertoo uusi, laaja tutkimus joka on tehty tietysti Ruotsissa. Itse asiassa se kertoo, että lahden taakse muuttaneiden kuolleisuus oli 20-30 prosenttia matalampi kuin Suomeen jääneiden, mutta se ei kai sentään voi pitää paikkaansa. En minä ainakaan ole kuullut, että jos Suomessa sata prosenttia miehistä kuolee, Ruotsista heistä kuolisi vain 70-80 prosenttia. Vaikka mistäpä senkään tietää, ovat ne niin sutkia väkeä ne ruotsalaiset.

Joka tapauksessa ilmiö on hyvin mielenkiintoinen, joten sille kannattaa etsiä selityksiä. Eräs perusselitys on varmaankin maapallon pyörimissuunta. Sen takia Suomen kellonaika on tunnin edellä Ruotsista. Jos siis suomalainen miekkonen – sanotaan häntä vaikka Yrjöksi – kuolla kupsahtaa vaikkapa kello 16 ja hänen lahden taakse muuttanut kaksosveljensä Börje täsmälleen samaan aikaan, siis kello 16, kello onkin Suomessa jo 17, eli Börje on elänyt tunnin pitempään kuin Yrjö.

Tuo tuskin yksin selittää koko eroa. Toinen syy voi olla ruotsalainen elämäntapa. Sehän on tunnetusti sangen rauhallista ja verkkaista – suoraan sanoen pitkästyttävää. Itse asiassa on ihme, miten ruotsalaismiehet saavat aikansa kulumaan. He eivät harrasta puukkotappeluita, eivät syö läskisoosia, tuskin edes ryyppäävät. He siis eivät tee ylipäänsä mitään kivaa, korkeintaan joskus tanssivat mamboa kesäjuhilla. Tästä seuraa, että heidän elämäkokemuksensa karttuu perin hitaasti. Jos Börje siis elää kahdeksankymmppiseksi, hän on tuskin vielä silloinkaan elänyt yhtä täyttä elämää kuin kymmenen vuotta aikaisemmin kuollut veljensä Yrjö. Se on vähän sama juttu kuin elämäntavoissa yleensäkin: jotta saavuttaisi pitkän iän täytyy luopua kaikesta minkä takia kannattaisi saavuttaa pitkä ikä.

Sitä paitsi Börje elää Yrjöä kauemmin senkin vuoksi, että hän elää kuin pumpulissa, suojattuna kaikelta pahalta. Ruotsalaiset eivät ole olleet sodassa kahteensataan vuoteen eivätkä joudu siviilissäkään vaarallisiin paikkoihin, koska ne on kielletty ja kaikkea vastaan on varastauduttu tyynyin, kypärin ja lainsäädännöin.

Lopuksi ruotsalaiset miehet eivät yksinkertaisesti ehdi lyhyen elämän aikana tehdä kaikkea sitä mitä yhteiskunta heiltä vaatii. Jos heille sattuu jotakin häverikkiä, vaikkapa pientä riitaa avioliitossa tai poikaporukassa, heti kuluu päiväkausia syvällisiin keskusteluihin kiistakumppanin ja terapeutin kanssa. Miehen on siellä yksinkertaisesti pakko elää pitkään, jotta ehtii käydä läpi kaikki kriisipalvelunsa. Suomessa sen sijaan toimitaan paljon suoraviivaisemmin: akka ja kakarat pellolle, tai puukko naapurin kylkeen, ja homma on sillä selvä. Siinä ei kauan nokka tuhise, ja siksi täällä riittää lyhyempikin elämä.

